

Dísir

A dísek tisztelete szinte egész Skandináviában megtalálható volt, illetve Németországban is találhatunk a kultuszára példát, sőt néhányan azt mondják, hogy az ógermán "idisi" szellemeket is velük lehet azonosítani, de ez vitatható. Ami biztos, hogy mindkét területen leginkább védelmező, harcias jelleggel képzelték el őket, illetve áldozatokat is mutattak be a tiszteletükre, hogy segítséget kérjenek tőlük. Szerencsénkre a sagákban maradtak fent erre példák is – ilyen a Dísablót is. Ezt a blótot a téli hónapok valamelyikében tartották meg (területenként eltérő időpontokban), és kifejezetten a díseknek mutattak be áldozatokat, illetve hozzájuk fohászokdtek ez idő tájt.

De kik is akkor a dísek?

Sajnos nagyon sok teóriát találunk erre. Például azonosíthatjuk őket az előbb már említett idisi-ekkel is, de van olyan forrás is, ami kifejezetten azt mondja, hogy Óðinn valkúrjei a dísek.

Aztán ott van az a teória is, miszerint a dísek a meghalt női ősök szellemei, akik segítséget nyújtanak az élő utódoknak és nemzedékeknek.

Ugyancsak elfogadott volt bizonyos területen földszellemek vagy álfok női megfelelőinek hinni őket. Ez persze magában hordja azt is, hogy az álfokat és landvætturokat férfi neműeknek képzelték el sok helyen, ezért aztán új nevet kellett találni ezek női megfelelőinek is. Épp ezért alakult ki például a "Landdísir" kifejezés is.

De egyszerűen az is előfordul, hogy a szövegekben és azok fordításaiban keverték vagy keverik a dísir fogalmat más entitások fogalmával, vagyis gyakran azonosították őket valkúrokkal, nornákkal és fylgjákkal.

Ha a modern időkben arra adnánk a fejünket, hogy követnénk a díseket is, illetve hitünk részévé tennénk a kultuszukat, akkor bizony szembesülnünk kell azzal, hogy mi dönthetjük el, mit tartunk dísnek. Rajtunk múlik, hogy melyik azonosítást fogadjuk el, de azért azt se szabad elfelejtenünk ezzel az elkötelezettséggel, hogy nincs a követésére rossz megoldás (persze értelmes keretek között gondolkodva), és ha netán találkoznánk valakivel, aki más szemszögből közelíti meg a kérdést, érdemes figyelemmel és tisztelettel végighallgatnunk és megosztanunk vele a saját elképzelésünket is (persze ez úgy általánosságban is jó tanács).

Én személy szerint ugyanúgy hiszek bennük, mint a föld- vagy a ház-szellemeiben. Én inkább külön szellem-entitásokként tartom számon őket (szerintem egy ház- vagy föld-szellem lehet hím- vagy nőnemű is), vagyis elkülönítem az összes azonosítási lehetőségtől (landvættir, valkúr, norna, stb.), de nagyon szimpatizálok azzal a gondolattal is, hogy általuk ősaink óvó szellemei őrökölnek felettünk.